

รายงานการสำรวจ ทำทะเบียน และทำสำเนาดีดัลเอกสารโบราณ

ที่วัดบ้านโพธิ์ และวัดใหญ่อ่างทอง อ.เมือง จ.ราชบุรี

ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓

.....

เมื่อวันที่ ๑๐-๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา นักวิชาการและเจ้าหน้าที่จากศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) คณะทำงานประกอบด้วย นายดอกกรักร พยัคศรี (นักวิชาการ) นายสมศักดิ์ แก้วนุช (เจ้าหน้าที่ประสานงาน) นางสาวนิสา เขยกลิ่น (เจ้าหน้าที่ฐานข้อมูล) และนายศุภกรานต์ พุ่มพฤษ (เจ้าหน้าที่โสตทัศน) ได้ไปลงพื้นที่วัดใหญ่อ่างทอง วัดบ้านโพธิ์ จังหวัดราชบุรี โดยการสำรวจครั้งนี้สืบเนื่องจากที่เคยได้ไปสำรวจเอกสารโบราณของวัดต่างๆ ในจังหวัดราชบุรี

วัดบ้านโพธิ์

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓ คณะทำงานเดินทางไปยังวัดบ้านโพธิ์ จ.ราชบุรี วัดแห่งนี้คณะสำรวจได้ไปจัดการทำทะเบียนและสำรวจดีดัลแล้วในวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่จัดการทำทะเบียนและทำสำเนาดีดัลเอกสารโบราณที่สมบูรณ์เท่านั้น ส่วนเอกสารที่ไม่สมบูรณ์ ขำรุด ยังไม่ได้จัดการ ครั้งนี้คณะสำรวจจึงมาจัดการเอกสารโบราณของวัดบ้านโพธิ์ให้เรียบร้อย โดยเอกสารโบราณที่ทำสำเนาดีดัลไปแล้วในครั้งก่อนนำมาจัดหมวดหมู่ ทำป้ายชื่อกำกับ และห่อผ้า ส่วนที่ไม่สมบูรณ์นั้น จัดการทำความสะอาดและห่อให้เรียบร้อย

เอกสารโบราณที่ยังไม่ได้ทำความสะอาด

เอกสารโบราณที่ยังไม่ได้ทำความสะอาด

ทำความสะอาดใบลาน

จัดเก็บเอกสารโบราณประเภทใบลาน

การให้ทะเบียนและจัดเก็บเอกสารโบราณ

วัดใหญ่อ่างทอง

วันที่ ๑๑ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ คณะสำรวจได้ทำหนังสือขออนุญาต พระอธิการสมยศ เจ้าอาวาส
รูปปัจจุบัน เพื่อขอทำทะเบียนเอกสารโบราณและทำสำเนาดิจิทัลตามที่ได้เคยสำรวจไปเมื่อ ๕ สิงหาคม
๒๕๖๒ ท่านได้นำเอกสารโบราณทั้งสมุดไทยและใบลาน เขียนด้วยตัวอักษรธรรมล้านนา ขอมไทย และไทย
ปัจจุบัน มีทั้งตำราธรรมคณี โหราศาสตร์ และรักษาโรค เป็นต้น

วัดใหญ่อ่างทอง เป็นวัดราษฎร์ คำว่า “อ่างทอง” ปัจจุบันเป็นชื่อของตำบลหนึ่งในเขต อ.เมือง แต่เดิม
ชื่อว่า “ตำบลดอนจั่ว” เมื่อก่อนในบริเวณแถบนี้มีหลายหมู่บ้าน ต่อมาได้รวมเข้าเป็นหมู่บ้านเดียวกันแล้วขนาน
นามเสียใหม่ว่า “บ้านใหญ่อ่างทอง” โดยพื้นที่นี้มีภูเขาเป็นฉากหลัง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนซึ่งมี
น้ำหลากมาสู่พื้นที่ราบลุ่มรูปวงรี (เหมือนกับอ่าง) แห่งนี้ แล้วได้นำเอาแร่ธาตุต่างๆ มาด้วย โดยเฉพาะแร่
ทองคำ ชาวบ้านได้เล่ากันว่า สถานที่แห่งนี้มีทองคำเคลื่อนที่ได้ ซึ่งจะไหลมารวมกันอยู่บริเวณหน้าวัด ปัจจุบัน
เมื่อเดินทางผ่านไปมาบริเวณหน้าวัดจะเห็นน้ำเป็นพื้นสีขาวสะอาด เต็มไปด้วยแร่ธาตุต่างๆ ทั่วทั้งบริเวณ
ฉะนั้นจึงเป็นมูลเหตุเกี่ยวกับชื่อวัดว่า “วัดใหญ่อ่างทอง”

การสร้างวัดนั้น ไม่ปรากฏหลักฐานในวรรณคดีหรือจารึก มีแต่คำบอกเล่าของผู้คนรุ่นเก่าๆ ซึ่งเป็น
“ตำนาน” เล่าสืบต่อกันมาว่า หลวงพ่อโนจธุดงค์มาพักปฏิบัติธรรมโปรดญาติโยม และชาวบ้านได้เห็นจริยา
วัตรอันงดงามจนมีความเลื่อมใสศรัทธา ชาวบ้านจึงนิมนต์หลวงพ่ให้อยู่จำพรรษา ณ ที่แห่งนี้ และได้เริ่มสร้าง
กุฏิให้หลวงพ่อยู่จำพรรษา และต่อมาจัดตั้งวัดขึ้นมา โดยใช้ชื่อตามภูมิประเทศว่า “วัดใหญ่อ่างทอง”

หลวงพ่อนา ท่านเป็นชาวเชียงใหม่ และต่อมาท่านได้นำชาวเชียงใหม่ ซึ่งเรียกตนเองว่า “ชาวเวียง” ที่นับถือท่านลงมาตั้งถิ่นฐาน ณ บริเวณวัดใหญ่อ่างทองนี้อีกเป็นจำนวนมาก วัดใหญ่อ่างทอง ประกาศจัดตั้งวัดเมื่อ พ.ศ.๒๓๒๕ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ.๒๓๘๕^๑

อุโบสถ วัดใหญ่อ่างทอง

อุโบสถหลังเก่า วัดใหญ่อ่างทอง

^๑ วัดใหญ่อ่างทอง http://rb-buddha.blogspot.com/2011/03/blog-post_13.html?m=1

วัดใหญ่อ่างทอง

คณะสำรวจได้จัดการทำทะเบียนเอกสาร และทำสำเนาดิจิทัล ของวัดใหญ่อ่างทอง ดังรายชื่อต่อไปนี้

ที่	รหัสเอกสาร	ชื่อเรื่อง	อักษร	ประเภทเอกสาร	หมวด
๑	RBR005-001	พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๒	RBR005-002	ตำราโหราศาสตร์	ไทย	สมุดไทยขาว	โหราศาสตร์
๓	RBR005-003	พระอภิธรรม มหาปฐฐาน	ธรรมล้านนา, ไทย	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๔	RBR005-004	พระอภิธรรม มหาปฐฐาน	ธรรมล้านนา, ขอมไทย	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๕	RBR005-005	พระบุคคลบัญญัติ (อภิธรรม)	ธรรมล้านนา, ไทย	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๖	RBR005-006	พระอภิธรรม มหาปฐฐาน	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๗	RBR005-007	ไม่ทราบชื่อเรื่อง	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	ปกิณกะ
๘	RBR005-008	พระอภิธรรม พระสงคณี	ธรรมล้านนา, ไทย	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๙	RBR005-009	ตำรายาและโหราศาสตร์	ไทย	สมุดไทยขาว	โหราศาสตร์, เวชศาสตร์
๑๐	RBR005-010	บทสวดมนต์	ขอมไทย, ไทย	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๑๑	RBR005-011	ตำราโหราศาสตร์	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	โหราศาสตร์
๑๒	RBR005-012	ตำราโหราศาสตร์	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	โหราศาสตร์
๑๓	RBR005-013	หนังสือพระธรรม	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี

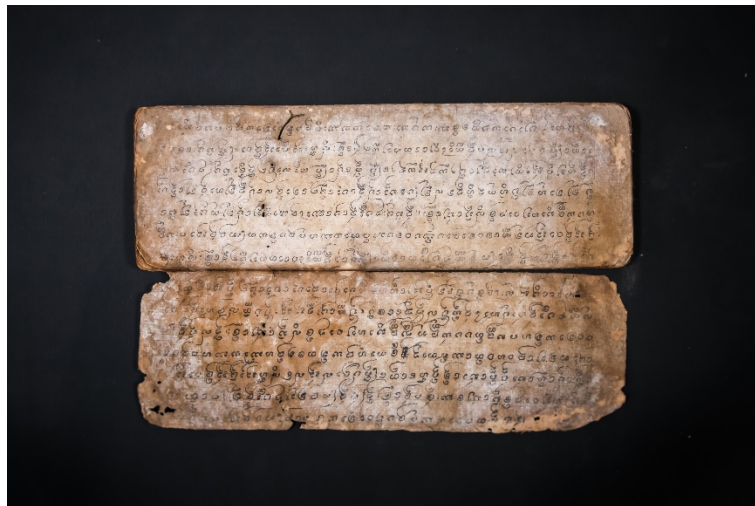
ที่	รหัสเอกสาร	ชื่อเรื่อง	อักษร	ประเภทเอกสาร	หมวด
๑๔	RBR005-014	พระอภิธรรม	ธรรมล้านนา, ขอมไทย, ไทย	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๑๕	RBR005-015	พระบุคคลบัญญัติ	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๑๖	RBR005-016	ตำราคาถา	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	ไสยศาสตร์
๑๗	RBR005-017	อวิชา	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๑๘	RBR005-018	พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๑๙	RBR005-019	ตำราโหราศาสตร์	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	โหราศาสตร์
๒๐	RBR005-020	อภัยกถาธรรม	ธรรมล้านนา	สมุดไทยขาว	ธรรมคดี
๒๑	RBR005-021	พระธรรมกัญแจ	ธรรมล้านนา	ใบลาน	ธรรมคดี
๒๒	RBR005-022	นกยูงคำ	ธรรมล้านนา	ใบลาน	วรรณคดีชาดก
๒๓	RBR005-023	พระอภิธรรมปิฎก	ธรรมล้านนา	ใบลาน	ธรรมคดี
๒๔	RBR005-024	ใบลานชำรุด			*ไม่ทำสำเนา ดีดัล

เอกสารโบราณประเภทสมุดไทยขาว

สมุดไทยขาว อักษรธรรมล้านนา

สมุดไทยขาว อักษรธรรมล้านนา

ใบลาน อักษรธรรมล้านนา

เอกสารที่ถูกห่อเรียบร้อย

สรุปรายงาน

นางสาวนิสา เชยกลิ่น

เจ้าหน้าที่ฐานข้อมูล

ถ่ายภาพ

นายสุภกรานต์ พุ่มพฤษ

เจ้าหน้าที่สตัทส์